T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 187
KARAR NO : 2014 / 505
KARAR TR : 05.05.2014

ÖZET : Davacının maliki olduğu taşınmaza davalı idarece "afete maruz bölge" kararı alındıktan sonra kamulaştırma yoluna gidilmeksizin müdahale edilmesi sonucunda uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık olarak maddi zararın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.İ.
Vekili : Av. H.A.
Davalı : Giresun Valiliği
Vekili : Av. S.T.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin maliki olduğu Giresun İli, Yağlıdere İlçesi, Kurucalı Mahallesi, Bozkıranı Mevkii, 119 ada 13 parsel sayılı taşınmaz ile 148 ada 1 parsel sayılı taşınmazlara, herhangi bir resmi duyuru yapmadan, kamulaştırma yoluna gidilmeksizin 15 Ekim 2012 tarihinde davalının müdahale ettiğini, müvekkili Ayşe Ibaş'ın gerçekleştirilen kazı ve yıkım çalışmalarından, diğer arazi sahiplerinin uyarması üzerine haberdar olduğunu, davalı kurumca başlatılan çalışmaların halen devam ettiğini, taşınmazların etek kısmından başlatılan tahribatın ürün kaybına, değer azalmasına, toprak kaymasına, heyelan tetiklemesine neden olabileceğini ifade ederek, davalı tarafın gerçekleştirdiği müdahalenin taşıdığı risk, barındırdığı tehdit ve tehlikenin daha büyük ve yoğun aşınmalara ve yıkımlara fırsat vermemesi için öncelikli olarak tedbiren çalışmaların durdurulması, taşınmazların zarar görmesine neden olan Giresun Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün el atmasının önlenmesi, yığıntının kaldırılıp eski hale getirilmesi, fazlaya ilişkin haklarının saklı kalmak kaydıyla şimdilik 10.000,00-TL maddi tazminatın davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı idarece mahkeme kayıtlarına giren dilekçede özetle, dava konusu taşınmaz üzerinde bulunan büyük kaya kütlesi ile ilgili olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün teknik elemanlarınca incelenerek, "genel hayata etkileyici" nitelikte olması nedeniyle 29 konut için nakil kararı verildiğini, kaya düşmesi olayının etkilediği alan için "afete maruz bölge kararı" alındığını, 6 ailenin konut naklini kabul ettiğini, 6 aile için yeni yerleşim yeri seçildiğini, 22 ailenin ise nakli kabul etmediğini, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nce yapılan ihale ile patlayıcı madde kullanmadan ıslah çalışmasına başlanıldığını, ancak teknik yetersizlik nedeniyle ıslah işinden vazgeçildiğini, düzenlen etüt çalışmasında kaya ıslahı işinin bir an önce yapılması gerektiğinin bildirildiğini, kaya ıslahı işinin yapılabilmesi için proje hazırlandığı, keşif özeti çıkartılarak ödenek istendiğini, kaya ıslahı işi için 610.000,00 TL ödenek tahsis edildiğini, iş için yapılan ihale ile Yurt-Se İnşaat Ltd. Şti ile sözleşme yapıldığını, 22.08.2012 tarihinde kaya ıslahı yapılacak alanın yer teslimi yapılarak yüklenici tarafından işe başlanıldığını, kaya düşme tehlikesi olan bölgenin kendi haline bırakılması durumunda ise ileride can ve mal kaybı olmasının muhtemel olduğunu, davalı A.İ.'ın arazisine kaya düşmesi olması durumunda şu anda ıslah çalışmalarında kullanılan alandan daha fazla zarara uğramasının muhtemel olduğunu, bunun yanında ıslah yapılmaması durumunda olası kaya düşmesi olayı durumunda "afete maruz bölge" sınırının genişleyeceğini, davalının arazisini kapsayacağını, yapı ve ikamete yasaklı bölgenin ilan edileceğini ve 7269 sayılı Kanun gereğince tapuda "afete maruz bölge" olduğuna dair şerh konulacağını, bölgenin tarıma dahi kapatılabileceğini, yapılan kaya ıslahında kamu yararının bulunduğunu belirtmiştir.

ESPİYE ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ 18.4.2013 gün ve E: 2012/345, K: 2013/169 sayı ile, 119 ada, 13 parsel sayılı taşınmazla ilgili olarak davalı idarenin yapmış olduğu plan ve proje kapsamında dava konusu 119 ada 13 parsel sayılı taşınmaz üzerinde bulunan kaya kütlesinin genel kamu sağlığı ve

güvenliği için ıslahının yapılmasının uygun bulunduğu, (usulüne uygun şekilde alınıp alınmadığı mahkemelerinin görev alanına girmediğinden değerlendirmekle birlikte) buna ilişkin alınmış bir idari kararın bulunduğu, bu idari karar çerçevesinde işlemlere başlanıldığı, ihaleye çıkıldığı, ihaleyi alan şirket tarafından çalışmaların başlatıldığı ve yürütüldüğü, ancak denetimin yine davalı kamu kurumunda bulunduğu anlaşılmakla, idari kararın iptali suretiyle müdahalenin önlenmesi, taşınmazın eski hale getirilmesi ve tazminat hususu mahkemelerinin görev alanına girmediği anlaşılmakla, mahkemelerinin görevsizliğine, davacının görevli ve yetkili İdari Yargı merciinde dava açma hakkı bulunduğunun hatırlatılmasına karar vermek gerektiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine, dava konusu ihtilafın idari yargının görevine girdiği nedeniyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez 119 ada, 13 parsel sayılı taşınmazla ilgili olarak, kuzey-güney doğrultusunda batı tarafından arazinin eğiminin tersine ve doğu yönü boyunca, yatay ve dikey koordinat içerisinde dava tarihi itibariyle değişik güç ve hacimde iş makineleri kullanılarak; kazmak, delmek, oymak, yıkmak, ürkütmek, devirmek, eşmek, kaldırmak ve aktarmak suretiyle geniş ve derin bir bant oluşturulması sonucu; bilgi ve bilinçlendirme yapmadan, herhangi bir resmi duyuru yöntemi kullanmadan, acele elatma ya da kamulaştırma yoluna gitmeksizin müdahale ederek, zarar görmesine neden olan Giresun Valiliği (İl Alet ve Acil Durum Müdürlüğü) eylemi ve buna dayalı olarak gerçekleştirdiği çalışmaları sonucu oluşan toplam 25.000.00.- TL zararın, olay tarihinden itibaren yürütülecek yasal faizle birlikte tazminat/giderim şeklinde taraflarına ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde tamyargı davası açmıştır.

ORDU İDARE MAHKEMESİ: 5.8.2013 gün ve E:2013/945, K: 2013/748 sayı ile, dava konusu olayda uyuşmazlığın, hakkında herhangi bir kamulaştırma kararı olmayan davacıya ait taşınmazın, kaya kütlesinin ıslah çalışmaları sırasında hasara uğramasından doğan zararın tazmin edilmesi isteminden kaynaklandığının ve bu niteliği gereği haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazminine yönelik olduğunun açık olduğu; bu durumda, idarenin dava konusu taşınmaza kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik bulunan davanın haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünün, adli yargı yerinin görevine girdiği gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğu öne sürülen olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 05.05.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacının maliki olduğu Giresun İli, Yağlıdere İlçesi Kurucalı Mahallesi, Bozkıranı mevkii 119 ada, 13 parsel sayılı taşınmazın, davalı idarece kamulaştırma yoluna gidilmeksizin müdahalesi sonucunda uğranıldığı ileri sürülen zararlara karşılık olarak maddi zararın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun "Amaç ve Kapsam" başlıklı 1.maddesinde "(1) Bu Kanunun amacı, afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetleri yürütmek üzere, Başbakanlığa bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının kurulması, teşkilatı ile görev ve yetkilerini düzenlemektir. Başbakan, Başkanlıkla ilgili yetkilerini bir bakan aracılığı ile kullanabilir.

(2) Bu Kanun; afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin ülke düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve olayların meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bu konularda politikaların üretilmesi ve uygulanması hususlarını kapsar" ; "Tanımlar" başlıklı 2.maddesinde "

a) Acil durum: Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,

b) Afet: Toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olayları,

c) Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi: Afet ve acil durumlarda müdahalenin koordine edildiği, 24 saat esasına göre çalışan, kesintisiz ve güvenli bilgi –işlem ve haberleşme sistemleri ile donatılan merkezi,

ç) Akreditasyon: Başkanlığın koordinasyonunda çalışılabilmesi için özel kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarına uygunluk belgesi verilmesini,

d) Başkan: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanını,

e) Başkanlık: Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını,

f) Hazırlık: Afet ve acil durumlara etkin bir müdahale amacıyla önceden yapılan her türlü faaliyetleri,

g) İyileştirme: Afet ve acil durum sebebiyle bozulan hayatın normalleştirilmesine yönelik faaliyetleri ve yeniden yapılanmayı,

ğ) Müdahale: Afetlerde ve acil durumlarda can ve mal kurtarma, sağlık, iaşe, ibate, güvenlik, mal ve çevre koruma, sosyal ve psikolojik destek hizmetlerinin verilmesine yönelik çalışmaları,

h) Risk: Belirli bir alandaki tehlike olasılığına göre kaybedilecek değerlerin ölçüsünü,

ı) Risk azaltma: Belirli bir kesim veya alanda geliştirilen afet senaryolarına göre, olası risklerin önlenmesi, kabul edilebilir ölçülere indirilmesi ya da paylaşımı amacıyla alınacak her türlü planlı müdahaleyi,

i) Risk yönetimi: Ülke, bölge, kent ölçeğinde ve yerel ölçekte risk türleri ve düzeylerini tespit etme, azaltma ve paylaşma çalışmaları ile bu alandaki planlama esaslarını,

j) Sivil savunma: Düşman saldırılarına karşı halkın can ve mal kaybının en az seviyeye indirilmesi, hayati önem taşıyan her türlü resmi ve özel tesis ve kuruluşların korunması ve faaliyetlerinin devamını sağlayacak iyileştirmenin yapılması, savunma gayretlerinin halk tarafından en yüksek seviyede desteklenmesi ve halkın moralini yüksek tutmak için alınacak her türlü silahsız koruyucu ve kurtarıcı tedbir ve faaliyetleri,

k) Zarar azaltma: Afetlerde ve acil durumlarda meydana gelmesi muhtemel zararların yok edilmesi veya azaltılmasına yönelik risk yönetimi ve önleme tedbirlerini,

ifade eder." hükmüne; yer verilmiş;

7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 1.maddesinde "**(Değişik: 2/7/1968 - 1051/1 md.)**

(Değişik birinci fıkra: 27/12/1993 - 3956/1 md.) Deprem (Yer sarsıntısı), yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ, tasman ve benzeri afetlerde; yapıları ve kamu tesisleri genel hayata etkili olacak derecede zarar gören veya görmesi muhtemel olan yerlerde alınacak tedbirlerle yapılacak yardımlar hakkında bu kanun hükümleri uygulanır.

Afete uğrayan meskün yerlerin büyüklüğü o yerin tamamında veya bir kesiminde yıkılan, oturulmaz hale gelen bina sayısı, zarar gören yapı ve tesislerin genel hayata etki derecesi, mahallin ekonomik ve sosyal özellikleri, zararın kamu oyundaki tepkisi, normal hayat düzenindeki aksamalar ve benzeri hususlar gözönünde tutulmak suretiyle afetlerin genel hayata etkililiğine ilişkin temel kurallar, İçişleri ve Maliye Bakanlıklarının mütalaaları da alınarak İmar ve İskan Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Yukarda yazılı afetlerin meydana gelmesinde veya muhtemel olması halinde zararın o yerin genel hayatına etkili olup olmadığına, yönetmelik esasları gereğince, İmar ve İskan Bakanlığı tarafından karar verilir.

Şu kadar ki, afetin meydana gelmesi halinde bu kanun gereğince alınması lazımgelen acil tedbirlerin ittihazına afetin meydana geldiği bölgenin valisi yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Giresun Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 15.11.2012 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren yazısında "... 1-Yağlıdere ilçesi, Günece Mahallesi (Köyü), Taşyanı Mevkiide ki kaya düşmesi olayı; mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğünün teknik elemanlarınca incelenmiş, 11.05.2000 tarih vp6038 sayılı yazısı ekindeki 15.02.2000 tarihli Jeolojik Etüt Raporu düzenlenmiştir. Kaya düşmesi olayı 7269 sayılı kanun gereğince "Genel Hayata Etkileyici" nitelikte olması nedeniyle 29 konut için nakil kararı verilmiştir. Bakanlıkça 02.05.2000 tarih ve 5496 sayılı "Genel Hayata Etkililik Oluru" alınmıştır.

2-Kaya düşmesi olayının etkilediği alan için 19.03.2001 tarih ve 2001/2196 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 7269 sayılı Kanunun 2. maddesine göre Afete Maruz Bölge Kararı alınmıştır.

3-Nakil öngörülen 29 aileden 6 aile konut naklini kabul etmiştir. 6 aile için yeni yerleşim yeri seçilmiştir. Ancak 22 aile nakli kabul etmemiştir.

4-Kaya ıslahı için mülga Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünce mülga Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünce yapılan ihale ile patlayıcı madde kullanmadan ıslah çalışmasına başlatılmış ancak teknik yetersizlikler nedeniyle ıslah işinden vazgeçilmiştir.

5- Kaya düşmesi olayı ile ilgili 22.12.2011 tarih ve 1575 sayılı yazımız ile konunun Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığınca yerinde incelemesiyle görüş bildirilmesi istenilmiştir. Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığının 07.02.2012 tarih ve 1048 sayılı yazısı ile "kaya düşmesi olayının Valiliğinizce (İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü) değerlendirilmesi istenilmiştir

6- Müdürlüğümüz teknik elemanlarımızca 03.11.2011 tarihinde inceleme yapılmış, 28.03.2012 tarihli Jeolojik Etüt Raporu düzenlenmiştir. Jeolojik Etüt Raporunda; kaya bloklarının ana kütleden 2 metre açıldığını, şevin ön kısmında ise kaya bloklarının düştüğü belirtilerek, kaya ıslahı işinin bir an önce yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca kaya ıslahı işinin yapılabilmesi için proje hazırlanmış ve keşif özeti çıkartılarak ödenek istenilmiştir.

7-Kaya ıslahı işi için Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığınca 15.05.2012 tarih ve 4781 sayılı Revize Programda Olurunda 610.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yatırım programı doğrultusunda gerekli ihale oluru alınarak kaya ıslah işi ihale edilmiş, 22.08.2011 tarihli ihale uhdesinde kalan Yurt-Se İnşaat Ltd. Şti. ile sözleşme yapılmıştır.

8-22.08.2012 tarihinde kaya ıslahı yapılacak alanın yer teslimi yapılarak yüklenici tarafından işe başlanılmıştır…" şeklindeki açıklamaya yer verilmiştir.

Öte yandan, İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin

kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim, yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü E:1958/17, K:1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksiz el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanununa uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

Yukarıda ilgili hükümlerine yer verilen yasal düzenlemeler uyarınca, davacı ile diğer 28 konut sahibi bakımından kaya düşmesi hadisesi sonrasında davalı Giresun Valiliğince tesis edilen "Genel Hayata etkililik oluru" ile bu olur sonrasında Bakanlar Kurulunca alınan "afete maruz bölge kararı'nın birer idari işlem teşkil ettiği, keza bu kararlar sonrasında kaya ıslahı projesi hazırlanması", "jeolojik etüt raporu düzenlenmesi" ve "kaya ıslah işinin ihale edilmesi ve ihaleyi takiben yüklenici firmaya yer teslimi yapılması" faaliyetlerinin de idari tasarruflar mahiyetinde bulunduğu açık olmakla beraber; dava konusu taşınmaza herhangi bir kamulaştırma yapılmaksızın davalı idarece (yüklenici firma marifetiyle toprak ıslahı yapılmak suretiyle) fiilen el atılması karşısında, artık idari işleme dayalı bir idari eylemin varlığından söz etmek mümkün değildir ve idarenin bu davranışının bir haksız fiil teşkil ettiği kuşkusuzdur.

Bu durumda, idarenin dava konusu taşınmaza kamulaştırmasız el atmasından doğan zararın tazminine yönelik bulunan davanın haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü adli yargı yerinin görevine girmektedir.

Açıklanan nedenlerle davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu, Espiye Asliye Hukuk Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın görüm ve çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, Espiye Asliye Hukuk Mahkemesinin 18.4.2013 gün ve E: 2012/345, K: 2013/169 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 05.05.2014 gününde Üyelerden Eyüp Sabri BAYDAR ve Nurdane TOPUZ'un KARŞI OYLARI ve OYÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Sıddık
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	YILDIZ

Üye	Üye	Üye
Nurdane	Ayhan	Mehmet
TOPUZ	AKARSU	AKBULUT

(X) KARŞI OY

Dava, davacının maliki olduğu Giresun ili, Yağlıdere İlçesi, Kurucalı Mahallesi, Bozkıranı mevkii, 119 ada, 13 parsel sayılı taşınmazın, davalı idarece kamulaştırma yoluna gidilmeksizin müdahalesi sonucunda uğranıldığı ileri sürülen zararın olay tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

Giresun Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü'nün 15.11.2012 tarihinde Mahkeme kayıtlarına giren yazısında "...1-Yağlıdere İlçesi, Günece Mahallesi (Köyü), Taşyanı mevkiindeki kaya düşmesi olayı mülga Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğünün teknik elemanlarınca incelenmiş; 11.05.2000 tarih ve 6038 sayılı yazısı ekindeki 15.02.2000 tarihli Jeolojik Etüt Raporu düzenlenmiştir. Kaya düşmesi olayı 7269 sayılı Kanun gereğince "Genel Hayata Etkileyici" nitelikte olması nedeniyle 29 konut için nakil kararı verilmiştir. Bakanlıkça 02.05.2000 tarih ve 5496 sayılı "Genel Hayata Etkililik Oluru" alınmıştır.

Kaya düşmesi olayının etkilediği alan için 19.03.2001 tarih ve 2001/2196 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 7269 sayılı Kanunun 2. maddesine göre Afete Maruz Bölge Kararı alınmıştır.

Nakil öngörülen 29 aileden 6 aile konut naklini kabul etmiştir. 6 aile için yeni yerleşim yeri seçilmiştir. Ancak 22 aile nakli kabul etmemiştir.

Kaya ıslahı için mülga Bayındırlık ve İskân Müdürlüğünce mülga Köy Hizmetleri İl Müdürlüğünce yapılan ihale ile patlayıcı madde kullanmadan ıslah çalışması başlatılmış ancak teknik yetersizlikler nedeniyle ıslah işinden vazgeçilmiştir.

Kaya düşmesi olayı ile ilgili 22.12.2011 tarih ve 1575 sayılı yazımız ile konunun Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığınca yerinde incelemesiyle görüş bildirilmesi istenilmiştir. Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığının 07.02.2012 tarih ve 1048 sayılı yazısı ile "kaya düşmesi olayının Valiliğinizce (İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü) değerlendirilmesi istenilmiştir.

Müdürlüğümüz teknik elemanlarımızca 03.11.2011 tarihinde inceleme yapılmış, 28.03.2012 tarihli Jeolojik Etüt Raporu düzenlenmiştir. Jeolojik Etüt Raporunda; kaya bloklarının ana kütleden 2 metre açıldığını, şevin ön kısmında ise kaya bloklarının düştüğü belirtilerek, kaya ıslahı işinin bir an önce yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca kaya ıslahı işinin yapılabilmesi için proje hazırlanmış ve keşif özeti çıkartılarak ödenek istenilmiştir.

Kaya ıslahı işi için Afet Acil Durum Yönetim Başkanlığınca 15.05.2012 tarih ve 4781 sayılı Revize Program Olurunda 610.000 TL ödenek tahsis edilmiştir. Yatırım programı doğrultusunda gerekli ihale oluru alınarak kaya ıslah işi ihale edilmiş, 22.08.2011 tarihli ihale uhdesinde kalan Yurt-Se İnşaat Ltd. Şti. ile sözleşme yapılmıştır.

22.08.2012 tarihinde kaya ıslahı yapılacak alanın yer teslimi yapılarak yüklenici tarafından işe başlanılmıştır..." şeklindeki açıklamaya yer verilmiştir.

Öte yandan, İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Davacı ile diğer 28 konut sahibi bakımından kaya düşmesi sonrasında davalı idarece tesis edilen idari işlemler göz önünde bulundurulduğunda, bu işlemlerin icrası sırasında verilen zararların tazmini istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında idari yargının görevinde bulunmaktadır.

Bu nedenle, davanın idari yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği oyu ile karara katılmıyorum.

Üye
Nurdane TOPUZ

KARŞI OY

Dosya içeriğinden;

Davacı taşınmazının bulunduğu Giresun- Yağlıdere - Günece köyü taş yanı mevkiinde kaya düşmesi olayının, 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara İlişkin Yasa hükümleri uyarınca "Genel Hayatı etkileyici" nitelikte bulunması nedeniyle, Bayındırlık ve İskan Bakanlığının 02.05.2000 tarih ve 5496 sayılı kararı ile "Genel Hayata Etkililik" oluru alındığı,

Kaya düşmesi olayının etkilediği alan içinde, Bakanlar Kurulunun 19.03.2001 tarih 2001/12196 sayılı "Afete Maruz Bölge" kararı verildiği,

Alınan kararlar sonrasında, İdarece kaya ıslahı projesi hazırlandığı, jeolojik etüt raporu düzenlendiği, kaya ıslah işinin ihalesinin yapıldığı, ihaleyi takiben mahallin yüklenici firmaya teslim edildiği, yüklenici firma tarafından işe başlanıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen Bakanlığın Genel Hayata Etkililik oluru, Bakanlar Kurulunun Afete Maruz Bölge Kararı, ve bu kararlara dayanılarak hazırlanan proje, jeolojik etüt raporları, işin ihalesi ve yükleniciye teslim faaliyetlerinin idari tasarruflar niteliğinde olduğu açıktır.

İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye dayanılarak yapılan işlem ve eylemler sırasında kişilere verilen zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümü, tam yargı davası kapsamında yargısal denetim yapan İdari Yargı yerine aittir.

Uyuşmazlıkta İdari Yargının görevli kabul edilmesi gerekirken yazılı şekilde Adli Yargının görevli kabul edilmesine ilişkin sayın çoğunluk görüşüne karşıyım.

Karşı Oy
Eyüp Sabri BAYDAR